

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก
นิคมสร้างตนเองวังภูมิ จังหวัดสงขลา

โดย

นายพงศ์วัชร ปิยะปานันท์
ประชาสงเคราะห์จังหวัดสงขลา

ผู้ขอประเมินตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 9 ชช.

กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

๖๕๒.๐๕.๖
พ.๖๕๖

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน
และสวัสดิการสังคม

05237

การศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย

คำนำ

นิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2512 เพื่อช่วยเหลือราษฎรให้มีที่ดินทำกินและป้องกันการบุกรุกที่ดินป่าสงวน ดันน้ำ สาธาร ตลอดจนการพัฒนาที่ดินว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร นับเป็นระยะเวลากว่า 20 ปี

ผู้วิจัยในฐานะที่เคยเป็นผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองแห่งนี้ เกิดแรงจูงใจที่จะทำการศึกษว่าสภาพลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกนิคมเป็นอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากำหนดทิศทางการวางแผนพัฒนานิคมสร้างตนเอง พร้อมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมในการตอนสภาพของนิคมแห่งนี้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานศึกษาวิจัยเรื่องนี้ลงจะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

นายพงษ์วัชร ปิยะปานันท์

12 มีนาคม 2541

4

เลขเรียกหนังสือ.....	43. 05. 6 พ 195 ก
เลขทะเบียน.....	5737
วันที่.....	23 เม.ย. 2545

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกนิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ในด้านการถือครองที่ดิน รายได้ หนี้สิน การได้รับเอกสารสิทธิ์ การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ความเพียงพอของน้ำดื่ม น้ำใช้และน้ำเพื่อการเกษตร

กลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนของหัวหน้าครัวเรือนของสมาชิกนิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 287 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การถือครองที่ดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ถือครองที่ดินขนาด 21 - 30 ไร่ ได้มาโดยการซื้อขายกันเอง ถือครองที่ดินมาเป็นระยะเวลาประมาณ 11 - 20 ปี และไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงการถือครองเพราะต้องการใช้เป็นสถานที่ประกอบอาชีพ

2. รายได้และภาวะการเป็นหนี้สิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 20,001 - 40,000 บาท ต่อครัวเรือนต่อปี โดยไม่มีหนี้สิน มีเพียงส่วนน้อยที่มีหนี้สินจำนวนประมาณ 10,001 - 30,000 บาทต่อครัวเรือน กู้เงินมาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) กู้มาเพื่อลงทุนในการเกษตร

3. การได้รับเอกสารสิทธิ์ กลุ่มตัวอย่างได้รับเอกสารสิทธิ์ประเภท น.ค. 1

4. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน นิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้แก่ ถนนลาดยาง 2 สาย ถนนลูกรัง 4 สาย ถนนดิน 1 สาย สภาพถนนใช้ได้ทุกฤดูกาล นอกจากนี้ยังมีสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐานอื่น ๆ อีกได้แก่ โรงเรียน 4 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง ไฟฟ้า 4 หมู่บ้าน ประปา 2 หมู่บ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง กลุ่มออมทรัพย์ 2 กลุ่ม สถานีอนามัย 1 แห่ง ตลาด 1 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน 1 ศูนย์ และกองทุนยา 1 กลุ่ม

5. ความเพียงพอของน้ำดื่ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเป็นน้ำดื่ม มีปริมาณไม่เพียงพอตลอดปี ใช้น้ำในครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้น มีปริมาณเพียงพอตลอดปี ส่วนน้ำใช้เพื่อการเกษตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้น เป็นน้ำใช้เพื่อการเกษตรเช่นเดียวกัน มีปริมาณไม่เพียงพอตลอดทั้งปี

๘. ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างให้หน่วยงานของรัฐช่วยเหลือในการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดสรรที่ดินเพิ่ม จัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และต้องการให้สร้างถนนลาดยางในถนนสายเมนต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชน

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์รายงานและสนับสนุนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบคุณสมาชิกนิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นจริง

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ ทั้งด้านกำลังใจ กำลังความคิด และผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือทุกท่านที่ทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นายพงศ์วัชร ปิยะปานันท์

12 มีนาคม 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
รายการตาราง	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
พื้นที่ที่ทำการศึกษา	6
แนวคิดและทฤษฎีที่ให้กรอบในการวิจัย	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	12
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	12
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	12
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	13
การเก็บรวบรวมข้อมูล	14
การวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4 ผลการวิจัย	15
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	15
การถือครองที่ดิน	18
รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีและภาวะการเป็นหนี้สิน	20
การได้รับเอกสารสิทธิ	22

	หน้า
การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน	23
ความเพียงพอของน้ำดื่ม น้ำใช้และน้ำเพื่อการเกษตร	24
ความต้องการกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้หน่วยงานของรัฐช่วยเหลือ	28
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	29
สรุปผล	29
การอภิปรายผล	30
ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	35

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	16
2 การถือครองที่ดินของสมาชิกนิคม	19
3 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปี	21
4 ภาวะการเป็นหนี้สินของสมาชิกนิคม	22
5 การได้รับเอกสารสิทธิ	22
6 สภาพการคมนาคม	23
7 สิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน	24
8 ความเพียงพอของน้ำดื่ม	25
9 ความเพียงพอของน้ำใช้ในครัวเรือน	26
10 ความเพียงพอของน้ำใช้เพื่อการเกษตร	27
11 ความต้องการของกลุ่มตัวอย่างที่อยากให้นายงานของรัฐช่วยเหลือ	28